

VILNIAUS RAJONO PEDAGOGINĖ PSICHOLOGINĖ TARNYBA

REKOMENDACIJOS ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTAMS IR MOKYTOJO PADĖJĖJUI

DĖL NUOTOLINIO MOKYMOSI IR PAGALBOS KARANTINO LAIKOTARPIU

BENDRI SIŪLYMAI

Šiuo neįprastu, daugeliui sudėtingu laikotarpiu labai svarbu bendrauti ir bendradarbiauti bei palaikyti vieni kitus. Nuotolinis mokymas tik neseniai prasidėjo ir tapo iššūkiu tiek mokykloms, tiek vadovams, mokytojams, tėvams ir vaikams. Pirmos dienos ir savaitės – adaptacinis laikotarpis, kuriuo metu gali kilti mažesnių ar didesnių nesklandumų. Svarbu sau priminti, kad tai yra normalu ir pasirūpinti savo bei šalia esančių vaikų emocine gerove.

1. Karantino metu, ekstremalios situacijos Lietuvoje metu, švietimo pagalbos specialistų darbas organizuojamas ir klientai aptarnaujami nuotoliniu būdu. Specialistai turi prisiminti, jog, teikdami konsultavimo paslaugas nuotoliniu būdu, privalo užtikrinti profesinės etikos ir konfidencialumo principų laikymąsi.
2. Specialistai konsultuoti gali telefonu ir visomis kitomis internetinėmis ryšių priemonėmis: Viber, Messenger, WhatsApp, Skype, Facebook. Taip pat, į svarbius klientų (vaikų, mokytojų tėvų/globėjų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų) klausimus galima atsakyti bei teikti individualias rekomendacijas elektroniniu paštu.
3. Švietimo pagalbos specialistai, suderinus su administracija, turi nustatyti nuotolinio darbo valandas. Darbo laikas turėtų būti paskelbtas švietimo įstaigos svetainėje. Mokiniai ir tėvai turi žinoti, kada ir kaip gali susisiekti su švietimo įstaigos specialistais, koks yra numatomas reagavimo laikas ir ką daryti, jei mokinys išgyvena krizę.
4. Būtina pasirūpinti savo tiek fizine, tiek psichine sveikata: laikytis dienvakšės, sportuoti, tinkamai maitintis, ilsėtis, bendrauti. Prireikus, konsultuokitės su savo kolegomis nuotoliniu būdu. Prireikus ir patys kreipkitės pagalbos. Suplanuokite susitikimą on-line, diskutuokite, tarkitės, dalinkitės idėjomis ir padėkite vieni kitiems.
5. Ugdymo įstaigų specialistai, atsižvelgdami į savo darbo specifiką, galimybes, bei ugdymo įstaigos nuotolinio ugdymo tvarką, patys renkasi sau priimtino darbo būdus bei priemones, suderinę tai su ugdymo įstaigos administracija.
6. Būkite iniciatyvūs ir rodykite geranorišką pagalbą labiausiai socialiai, emociškai pažeidžiamiesiems savo ugdymo bendruomenės nariams bei specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams (mokiniam) ir esant galimybei, nenutraukite pagalbos, jei ji buvo teikiama anksčiau.
7. Nepamirškite, kad tėvai ir mokytojai taip pat patiria stresą ir jiems reikia palaikymo. Svarbu su jais palaikyti ryšį, bendrauti ir bendradarbiauti.
8. Puoselėkite geranoriškus santykius su visa savo ugdymo įstaigos bendruomene, bendradarbiaukite tarpusavyje dėl sudėtingų darbinių atvejų su savo ugdymo įstaigos Vaiko gerovės komisijos specialistais, o esant reikalui, konsultuokitės su kitomis institucijomis.
9. Remkitės Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bei Nacionalinės švietimo agentūros pateiktomis rekomendacijomis.
10. Aktualią šiam laikotarpiui ar kitą su darbo specifika susijusią informaciją talpinkite ugdymo įstaigos puslapyje arba kitose ugdymo įstaigos naudojamose programose (pvz. prevencinė, šviečiamoji veikla, užduočių pateikimas su grįžtamu ryšiu, akcijų, konkursų paskelbimas ir pan.).
11. Skirkite laiko savarankiškam kvalifikacijos tobulinimui.
12. Puoselėkite emocinį ryšį, kurkite saugumo jausmą, bendradarbiavimo atmosferą ugdymo procese.
13. Bendraukite su kolegomis, dalinkitės gerąja darbo patirtimi, kelkite klausimus. Kartu ieškokime sprendimų – dabar tai kaip niekada svarbu.

SIŪLYMAI PSICHOLOGAMS:

1. Aktualią šiam periodui švietimo ir prevencinę informaciją bei rekomendacijas apie mokinių, mokytojų, tėvų streso ir nerimo įveikimą, bendravimą, psichohigieną, motyvacijos skatinimą, saugų bendravimą virtualioje aplinkoje, elgesį krizinėje situacijoje ir panašiai, esat galimybei, talpinkite ugdymo įstaigos tinklalapyje.
2. Esant galimybei, nenutraukite konsultacijų. Internetinės psichologo konsultacijos, ypač per vaizdo pokalbius, yra įprasto psichologinio konsultavimo alternatyva. Konsultacijoms numatykite konkretų laiką, pateikite mokyklos bendruomenės nariams būdus, kaip jie galėtų iš anksto registruotis konsultacijai. Gerbkite savo ir kitų laiką.
3. Organizuodami nepilnamečių mokinių konsultavimą nuotoliniu būdu, gaukite tėvų/globėjų raštišką sutikimą (el. paštu, e. dienynu, google forms ar kitais būdais).
4. Aptarkite konfidencialumo klausimus, ribas ir lūkesčius su vyresniais vaikais ir suaugusiais konsultacijų dalyviais, kurie yra pajėgūs suprasti šią informaciją.
5. Psichologinės konsultacijos gyvo kontakto būdu gali būti teikiamos psichologo sprendimu tik išimtiniais atvejais, kai yra reali grėsmė gyvybei (savižudybės grėsmės atveju).
6. Jei nuotolinės konsultacijos metu įvertinate vidutinę ar aukštą savižudybės grėsmę, privalote nedelsiant pasirūpinti kliento saugumu ir nukreipti jį tolimesnei pagalbai į stacionarines paslaugas teikiančias sveikatos priežiūros įstaigas.
7. Esant poreikiui, tarkitės su kitais psichologais, ieškokite pagalbos sau.
8. Imkitės iniciatyvos organizuodami emocinę paramą, kurdami emocinės paramos grupes mokyklos bendruomenės nariams.
9. Psichologinius tyrimus atlikite ir psichologinę pagalbą teikite atsižvelgiant į pagalbos poreikį, įvertinę ar šiuo laikotarpiu ji neįneš mokyklos bendruomenės nariams daugiau įtampos ar sumaišties.
10. Savo darbe remkitės Lietuvos psichologų sąjungos parengtomis rekomendacijomis.

SIŪLYMAI SOCIALINIAMS PEDAGOGAMS:

1. Informuoti sistemingai/nuolat konsultuojamus asmenis apie galimybę tęsti konsultacijas jiems priimtinausiu būdu.
2. Svarbu sudaryti labiausiai prieinamas sąlygas šeimai kreiptis pagalbos, konsultacijoms vaikams ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams).
3. Aiškiai nurodyti konsultacijų laiką.
4. Ypatingą dėmesį skirti mokiniui, kurio šeima yra socialiai pažeidžiama ir neturi galimybės vaiko aprūpinti nuotoliniam mokymuisi reikalingomis priemonėmis ar susiduria su kitomis problemomis.
5. Paprašyti, kad klasės auklėtojai/vadovai pateiktų jums vaikų ir/ar vaikų tėvų (globėjų, rūpintojų), kurie neturi nuotolinio mokymosi galimybės kontaktus (telefonų numerius).
6. Imtis mokinio individualaus mokymosi organizavimo lyderystės ir inicijuoti situacijos sprendimu suinteresuotųjų tarpusavio bendradarbiavimą (mokytojų dalykininkų, mokyklų vadovų, seniūnijos darbuotojų ir kt.) bei optimalaus, vaiko interesams palankiausio ir naudingiausio sprendimo paiešką ir įgyvendinimą.
7. Pagal poreikį susisiekti su šeimomis ir vaikais telefonu bei susitarti dėl tolimesnio nuotolinio mokymosi būdų ir formų atliepančių mokinio ir mokyklos galimybes.
8. Pagal poreikį teikti konsultacijas tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl ugdymuisi palankios aplinkos kūrimo vaikams mokantis nuotoliniu būdu.
9. Pagalbą organizuoti atsižvelgiant į pagalbos poreikį: ar šeimai jos reikia, ar pagalba šiuo laikotarpiu neįneš daugiau įtampos ar sumaišties.

SIŪLYMAI SPECIALIESIEMS PEDAGOGAMS, LOGOPEDAMS:

1. Pratyboms, vedamoms nuotoliniu būdu, naudokitės ta pačia mokymosi aplinka, kuria naudojasi visa mokykla. Taip mokiniui (ir jo tėvams) bus mažiau sumaišties.
2. Pateikite daugiau informacijos tėvams, kaip jie galėtų dirbti su vaiku namuose. Kuo mažesnis vaikas, tuo svarbesnis bendradarbiavimas su tėvais.
3. Leiskite mokiniams mokytis jiems priimtinu tempu. Teikite poreikius ir gebėjimus atitinkančias užduotis. Atrinkite tik svarbiausias temas ir užduotis.
4. Peržiūrėkite išsikeltus ugdymo(si) tikslus (prioritetu palikdami jau išmoktų dalykų įtvirtinimą, sumažindami naujų dalykų mokymo apimtį).
5. Bendradarbiaukite su vaiką ugdančiais pedagogais, siekdami suderinti ugdymo temas, aptarti ugdymo būdus.
6. Ypatingą dėmesį skirkite mokinių, turinčių vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ugdymui.
7. Kurkite galimybes dirbti grupėje nuotoliniu būdu. Taip vaikai turės galimybę mokytis bendruomeniškumo, palaikymo.
8. Pateikdami užduotis, susiekite jas su artima vaiko aplinka, svarbiausiais vaikui įvykiais.
9. Orientuokitės į kokybę ir pozityvumą, o ne į kiekybę ir klaidas.

SIŪLYMAI MOKYTOJO PADĖJĖJAMS:

1. Mokytojo padėjėjai savo darbą turi aptarti su mokytojais, ugdančiais specialiujų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais.
2. Užtikrinkite kiekvieno mokinio, kuriam reikalinga mokytojo padėjėjo pagalba, mokymosi / ugdymosi galimybes nuotoliniu būdu. Aptarkite su mokykla koku priimtinausiu būdu tai galite padaryti.
3. Kartu su mokytoju, ugdančiu specialiujų ugdymosi poreikių mokini, planuokite skiriamas užduotis, aptarkite su mokytoju ir tėvais, kaip suteiksite vaikui pagalbą jas atliekant nuotoliniu būdu.
4. Leiskite mokiniams mokytis jiems priimtinu tempu.
5. Atkreipkite dėmesį, kad pagalba gali būti teikiama net tik ugdant, bet ir teikiant rekomendacijas tėvams.
6. Pateikite daugiau informacijos tėvams, kaip jie galėtų dirbti su vaiku namuose, kas pasitvirtino darbe su vaiku. Kuo didesnius specialiuosius ugdymosi poreikius vaikas turi, tuo svarbesnis bendradarbiavimas su vaiko tėvais.
7. Mokytojo padėjėjo darbui turėtų būti taikomi tie patys savivaldybės administracijos priimti sprendimai kaip ir dėl kitų, nepedagoginių pareigybių.